

Feesten en beesten tijdens het *tuben*.

FOTO: ADAM GROFFMAN/ACROFITMAN

Vang Vieng

VAN VISSERSDORP TOT PARTYCENTRUM

Vang Vieng groeide van een klein vissersdorp uit tot een populaire feestbestemming voor hedonistische *backpackers*. Toen de Laotiaanse overheid besloot het populaire *tuben* aan banden te leggen, werd de toekomst van Vang Vieng onzeker.

Jorn Koelemaj

Research Master student Urban Studies, Universiteit van Amsterdam

In de zomer van 2010 maak ik, al backpackend, met twee vrienden een reis van Hongkong naar Bangkok. Hoewel onze exacte route van tevoren niet hebben vastgelegd, staat er een aantal bestemmingen op de *must-see*-lijst. Een daarvan is Vang Vieng in het centrum van Laos, het armste en dunbevolkste land van Indochina. Dit is een unieke plek: een anarchistische vrijplaats in het door een autoritaire socialistische partij bestuurde Laos, waar volop geëxperimenteerd wordt met drank en drugs, en waar de feestjes tot vroeg in de ochtend doorgaan. Voor ons voldoende om een aantal dagen voor dit voormalige vissersdorp te reserveren.

SURREALISTISCH

Na een lange rit vanuit het rustieke en cultuurhistorisch rijk deelde Luang Prabang blijkt al snel dat de gemiddelde bezoeker van Vang Vieng inderdaad voornamelijk jong is, en in voor een

Vang Vieng

feestje. Waar het leeuwendeel van de jonge gasten uit Groot-Brittannië komt, hoef je ook niet lang te zoeken om mensen te treffen uit Frankrijk, Israël, Australië of Nederland. Als we een kamer hebben geboekt in een aftands maar betaalbaar *guesthouse* besluiten we rustig de boel te verkennen in dit surrealistische feestparadijs. Al snel blijkt het aanbod aan faciliteiten in Vang Vieng niet buitengewoon gevarieerd: de meeste restaurants bieden exact hetzelfde menu; de enige diversiteit komt van de vrijwel overal aanwezige tv-schermen die de hele dag westerse series als *Friends*, dan wel cartoons als *Family Guy* vertonen. Verder telt het stadje talloze barretjes en een aantal internetcafés en souvenirwinkels.

De volgende ochtend staat al vrij vroeg de activiteit op het programma waar het allemaal om draait in Vang Vieng, *tuben*. Het concept is simpel: je huurt voor een dag een *tube* (binnenband van een tractor), wordt een kilometer of acht stroomopwaarts langs de Nam Song-rivier gedropt, om vervolgens terug te dobberen tot Vang Vieng. Langs de oevers van de rivier bevinden zich barretjes waar je, nadat je een arm in de lucht hebt gestoken en het toegeworpen touw hebt beetgepakt, enthousiast naar binnen wordt gehengeld door een lokale ondernemer. Bij de meesten krijg je een gratis welkomstdrankje in de vorm van een glaasje *LaoLao*, een lokale rijstwhisky waarvan het alcoholpercentage varieert tussen de 40-45%. Verder biedt ieder barretje zijn eigen vorm van vertier. Behalve de alom aanwezige, luide muziek zijn er trapezes, kabelbanen en glijbanen. Bij de *mudbar* kun je je krachten meten tijdens het modderworstelen, terwijl verderop fanatiek wordt ge-*beerpong*d, waarbij je een pingpongballetje in gevulde bierglazen moet mikken.

De meeste deelnemers, hoewel lang niet allemaal, zijn verstandig en nog nuchter genoeg om vóór zonsondergang hun tube weer in te leveren in Vang Vieng. Degenen die de laatste stop gemist hebben, dobberen vaak nog uren rond over de inmiddels volledig verduisterde rivier, om, als ze geluk hebben, opgepikt te worden in een verder stroomafwaarts gelegen dorp waar iemand

Binnen tien jaar is Vang Vieng uitgegroeid tot de 8^e stad van Laos

zo vriendelijk is ze een lift terug te geven naar Vang Vieng. Daar heeft de avond zich inmiddels op twee mogelijke manieren voortgezet: je zoekt een van de vele barretjes op om nog een biertje te drinken met de mensen die je overdag hebt leren kennen, of je waagt je aan een *happy pizza*, *brownie* of *milkshake* die middelen bevat die op de meeste plekken in de wereld, en zeker in de rest van Zuidoost-Azië, niet toegestaan zijn. Rond middernacht zet

De lokale bevolking heeft de *tubing business* coöperatief georganiseerd: ruim 1500 huishoudens zijn verdeeld in tien dorps-eenheden, die elk om de tien dagen de verhuur van *tubes* aan toeristen verzorgen. Die laten zich 8 km van het dorp afzetten en drijven in tractorbanden de rivier af langs barretjes en andere attracties.

nagenoeg iedereen koers richting de *bucketbar* op een eiland in de Nam Song, waar de *diehards* doorfeesten totdat de nieuwe ronde tubing de volgende ochtend van start gaat.

VLOEK OF ZEGEN

Zo rusteloos als Vang Vieng tijdens ons bezoek in 2010 is, zo rustig lag het er pakweg tien jaar eerder bij. Tot een combinatie van Laotiaanse en buitenlandse investeerders de potentie zag om het bescheiden vissersdorp om te toveren tot *partytown*. Binnen een decennium groeide Vang Vieng uit tot de 8^e stad van het overwegend rurale en heuvelachtige Laos. Hoewel veel backpackers er ongetwijfeld de tijd van hun leven beleven, klinkt er uit diverse hoeken veel kritiek op de opmerkelijke transformatie van het stadje. In Vang Vieng wonen veel conservatieve boeddhistische families. Ouders zien de schaars geklede, luidruchtige en niet altijd nuchtere jonge toeristen waarschijnlijk niet als ideaal rolmodel voor hun opgroeiende kinderen. Precies dit soort culturele botsingen behoren tot de veelgehoorde argumenten van anti-globalisten.

Aan de andere kant biedt het toerisme de lokale bevolking nieuwe kansen. Een deel van hen pikt een graantje mee van de *backpackers business* en heeft zodoende voor het eerst in generaties zicht op een andere toekomst dan het standaard boeren- of vissersbestaan. Tegelijkertijd kan het extra verdiende geld geïnvesteerd worden in de gemeenschap, in de vorm van betere scholing en overige voorzieningen.

SPOOKSTAD

De heftigste kritiek op de gang van zaken in Vang Vieng heeft echter betrekking op iets heel anders, namelijk (het gebrek aan) veiligheid. Hoewel de exacte gegevens niet gemakkelijk te achterhalen zijn, is het zeker dat het feestgedruis in Vang Vieng jaarlijks vele gewonden, en zelfs enkele dodelijke slachtoffers eist. Niet alle bezoekers beschikken over de zwemvaardigheden van de gemiddelde Nederlander, en de combinatie van een sterk stromende rivier, drank en drugs is dan niet ideaal. Dat geldt zeker als je

zelf met tube van een glijbaan laat lanceren en de tube er vervolgens zonder jou vandoor gaat. Verder is het bij een lage waterstand wellicht verstandig de 5 meter hoge trapeze bij bar 1 links te laten liggen. Velen hebben hier echter maling aan, met alle gevolgen van dien.

In de herfst van 2012 besluit de Laotiaanse overheid paal en perk te stellen aan de uit de hand gelopen situatie in Vang Vieng. Binnen de kortste keren worden alle barretjes aan de rivieroever afgebroken, waardoor het in één klap gedaan is met het tuben. Ook de bucketbar op het eiland moet eraan geloven. Van de ene op de andere dag keert de rust terug in Vang Vieng. Wellicht tot vreugde van sommigen, maar een nachtmerrie voor de lokale ondernemers. Veel hotels en restaurantjes die de laatste jaren als paddenstoelen uit de grond zijn geschoten, hebben acuut te kampen met leegstand.

STAD IN TRANSITIE

Ondanks het harde ingrijpen van de overheid bleven toeristen de afgelopen maanden hun weg naar Vang Vieng vinden. Aangezien het stadje omringd wordt door een schitterend karstgebergte en inmiddels de faciliteiten voor toerisme heeft opgebouwd, was het ook wel te verwachten dat Vang Vieng niet zomaar zou terugveranderen in het rustieke vissersdorpje dat het ooit was. Momenteel is Vang Vieng duidelijk opnieuw in transitie; aan de lokale ondernemers nu de taak om het imago van anarchistisch feestparadijs af te schudden en zich ook op andere doelgroepen te gaan richten. Getubed wordt er overigens gewoon weer, zij het met minder barretjes: de tijden van overmatige alcohol- en drugsconsumptie en vervaarlijke driedubbele salto's van de trapeze lijken definitief voorbij. Vele toekomstscenario's zijn denkbaar voor Vang Vieng. Persoonlijk keer ik er over een aantal jaar graag terug om met eigen ogen te aanschouwen wat het geworden is. •

Jorn Koelmaij publiceerde eerder een Engelstalig artikel over Vang Vieng op de blog www.theprotocity.com

Vang Vieng heeft genoeg troeven om niet alleen jongeren te trekken, zoals de vele grotten in de karstheuveld aan de westoever.